

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁĘCZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYKONSI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1, 50; miesięcznie Kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnie do domów. Zagranicą, za marką pocztową, dopłaca się miesięcznie kop. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Reklamsów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pierwszy jednosłpny lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i setkiogół pą kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omniańszej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 5 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA - II-ga ALEJA Nr. 38. - TELEFON Nr. 50.

Nasza akcja zewnętrzna.

W artykule pod powyższym tytułem, warszawski „Goniec”, zastanawia się nad znaczeniem dyplomacji polskiej, tego ważnego czynnika polityki zewnętrznej. Omawiając szczegółowo braki w sferze dyplomatycznej zarówno na szczytach Rzeczypospolitej, jak i w czasach porobierowych, autor dochodzi do następujących uogólnień:

Od czasów utraty dynastji, panowania królów obieralnych polityka zewnętrzna Rzeczypospolitej polskiej utraciła ciągłość i konsekwencję. Brakowało nam tego jedynie ważnego na owe czasy organu polityki zewnętrznej, organu, który dziś funkcjonuje wspólnie z innymi, ale nie utracił swej doniosłości jako czynnik polityki zewnętrznej. Brak dynastji był jednym z powodów upadku państwa. Odczuł to Sejm czteroletni a następnie jeden odłam myśli polskiej politycznej na emigracji w okresie 1832 do 1848 r. Przejawiało się to niekiedy, w formie nawet absurdalnej np. propagandy króla na emigracji. Lecz tkwiła w tem myśl zdrowa, potrzeba rządów monarchicznych dla przyszłej Polski.

Czekamy z upragnieniem tej chwili—powiada dalej p. Studniński—kiedy mocarstwa sprzymierzone dadzą nam króla z jakiej dynastji panującej.

Jeżeli to będzie uczynione przed kongresem pokojowym, już podczas kongresu będziemy, jako państwo jego członkiem, jego uczestnikiem bezpośrednim. Wówczas głos naszej ambasady, naszego rządu będzie uważany za głos Polski, wówczas będziemy mieli jeszcze może słabo urobiony, ale organ normalny dla polityki zewnętrznej. Ale akcja zewnętrzna w chwili obecnej jest niezbędna dla osiągnięcia stawianych przez nas dziś celów. Była prowadzona w 1831 roku, w 1863 w sferze znacznie obszernej, niż dziś się przez nas prowadzi.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 22 sierpnia:

Wschodni plac boju.

Grupa wojsk generała marszałka polnego v. Hindenburga:

Nad Stochodem prowadzili Rosjanie w dalszym ciągu swe zaciekle natarcia w okolicy Rudka—Czerwiszcze. Jazda bawarska oraz austriacko-węgierscy dragoni za każdym razem razem odpierali nieprzyjaciela, zadając mu ciężkie straty, wzięli przytem do niewoli 2 oficerów i 270 żołnierzy oraz zdobyli 4 karabiny maszynowe. Pełne powodzenia przedsięwzięcia pod Smolarami, skierowane przeciwko nieprzyjacielskim strądom przednim, zakończyły się zwycięstwem 50 jeńców i zdobyciem dwóch mitraljez.

Załamaly się również ataki rosyjskie w odcinkach Łuhu i Graberki i i dalej na południe, przeważnie już w naszym ogniu zaporowym. Pod Pieniakami i Zwyżynem wtargnął nieprzyjaciół do krótkich odcinków okopów. Pod Zwyżynem nie wyrzucano go jeszcze.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola:

Powtarzane kontrataki po obydwóch stronach Czarnego Czeremoszu przeciwko naszym stanowiskom na wyznach Stepańska i Kreta nie miały żadnego powodzenia.

Zachodni plac boju.

Walki na północ od Sommy przybrały znów większe rozmiary. Wielokrotne natarcia angielskie na wysuniętą linię naszą, między Tiepval i Posieres zostały odparliśmy. Straciliśmy wysunięty kąt.

Na północno wschód od Posieres i w pobliżu lasu Foureaux, szturmujące kolumny nieprzyjacielskie załamały się w naszym ogniu.

Zaciekle walki wywiązały się o posiadanie wsi Guillemont, do której przejściowo wtargnął nieprzyjaciół. Wirtemberski pułk piechoty cesarza Wilhelma odparł zwycięsko wszystkie natarcia i wieś jest mocno w naszym rękach.

Wielokrotne przedsięwzięcia Francuzów między Maurepas i Clery nie miały powodzenia.

Na południe od Sommy świeżo wprowadzone siły francuskie natarły na odcinek Estrees—Soyecourt, utracone rowy odebraliśmy kontratakiem, i oficera i 80 żołnierzy wzięliśmy do niewoli.

Balkański plac boju.

Wszystkie stanowiska serbskie na Malka—Nidze—Planina zostały zdobyte. Ataki posuwają się dalej. Wielokrotnie odparto krwawo kontrataki w okrogu Dżemak—Feri i Maklony.

Między jeziorami Rudkawa i Tehinos wyparto Francuzów za Strumę. Dalej na wschód zdobyto Przełęcz Sminica—Planina.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 22 sierpnia:

Rosyjski plac boju.

Front gen. marsz. pol. Arcyksięcia Karola.

Pod Zabiem i Bystrzycą w okolicy wawozu Tatarskiego odparto zostały liczne ataki rosyjskie.

Na południowym zachodzie od Zielonego w zwycięskich walkach oddziały nasze wzięły do niewoli 100 jeńców i zdobyły 2 karabiny maszynowe.

Grupa wojsk gen. marsz. pol. von Hindenburga.

W odcinku Perepelniki—Pieniaki nieprzyjaciół podjął na nowo ataki swe przeciwko armji generała-pułkownika Boehm-Ermollego. Za wyjątkiem wąskiego kawałka rowu, o który toczy się jeszcze walka, pomi-

mo najcięższych ofiar poniesionych przez Rosjan, wszystkie stanowiska znajdują się w naszych rękach.

Na kolei prowadzącej z Saren do Kowla i pod Smolarami nieprzyjaciół utracił niektóre wysunięte naprzód rowy, przyczem zdobyto 2 karabiny maszynowe.

Pod Rudką—Czerwiszczami także i wczoraj Rosjanie usiłovali zyskać teren na zachodnim brzegu Stochodu. Odparci bez wyjątku wszędzie, utracili tysiące walczących i pozostawili w rękach naszych 2 oficerów, 270 szeregowców i 2 karabiny maszynowe. Walcząc podród jazdy bawarskiej, dragoni nasi cesarza Franciszka ponownie stali się godnymi noszonego imienia.

Włoski plac boju.

Albański plac boju.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Zastępca szefa głównego

v. Hofer

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 21 sierpnia:

Front zachodni.

W okolicy na zachód odparliśmy ataki Niemców z ciężkimi dla nich stratami.

Nad Stochodem zajęły wojska nasze w okolicy wsi Rudka—Czerwiszcze dwóch Czerwiszcze i kilka wzgórz.

Gorąca walka rozgorzała się o posiadanie wsi Tobol, która często zmieniała właściciela i wreszcie pozostała w naszych rękach. Kozacy duńscy zaatakowali nieprzyjaciela i wycieli przeszło 200 Austrjaków. W okolicy tej wzięliśmy do niewoli 6 oficerów i przeszło 600 żołnierzy, zdobyliśmy 15 karabinów maszynowych dwa aparaty do rzucania min, jeden reflektor i pięć aparatów telefonicznych.

W okolicy Koeroesmeroe wypędzili wojska nasze nieprzyjaciela z wzgórz na zachód od Jablonicy i Weronienki i zajęły je. Nad Białym Czeremoszem wojska nasze wyparty przeciwnika z okolic Dolkopole i posunęły się w kierunku na Fereksula.

Nad strumieniem Kirlibaba, północy od Kirlibaby, zaatakował na nieprzyjaciół obsadzone przez nas wzgórze został jednak odparty.

Front kaukaski.

W kierunku na Diarbekr trwają walki.

Nasze dzielne wojska wdrapały się na wysoki, niedostępny łańcuch górski na zachodzie od Bingool Dag (70 km. na południe od Musz). Na zachodzie, od jeziora Nazikgoel (55 km. na północ od Bitlisu) nasze oddziały wypędzili Turków z wawozu koło wsi Kadijkh i wzięły jeńców w pościgu.

Na południowy zachód od jeziora Urmii toczą się walki w okolicy Uzsnu.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 21 sierpnia:

Po południu:

Na północ od Sommy Francuzi w zdobytym świeżo lesie między Maurepas i Guillemont wzięli 6 dział 77-m m. W ciągu nocy ozywiona była wielce akcja artylerji na froncie rzeki Sommy.

Na prawym brzegu Mozy Niemcy pod koniec dnia podjęli silny atak na wieś Fleury, poparty gazami płonącymi. Ogień zaporowy, oraz strzały piechoty francuskiej powstrzymały Niemców, którzy ponieśli poważne straty.

Komunikat angielski.

Urzędowo donoszą 21 sierpnia:

W pobliżu Mougnet wykonał nieprzyjaciół w małym rozmiarze atak, który natychmiast został odparty.

Komunikat włoski.

Główna kwatera donosi dnia 10-go sierpnia:

W dolinie Aatahu artylerja nasza zwołała energicznie akcje artylerji nieprzyjacielskiej.

Na płaskowzgórzu Schleggen odparliśmy pomniejsze natarcia nieprzyjacielskie na stanowiska nasze na prawym brzegu Assy, na południe Castelletto oraz na stokach Monte Zebio.

Ataki na Kowel.

BERNO, 22 8. „Frank. Ztg.“ donosi: Na zachód od Łucka gromadzą Rosjanie wielkie rezerwy, — mówią o trzech korpusach — celem wykonania decydującego ataku na Kowel w końcu sierpnia.

O Lwów.

LWÓW, 22 | 8. D. 18 b. m. rozszły się we Lwowie pogłoski o zarządzeniu ewakuacji miasta.

Z tego powodu ogłasza „Gazeta Lwowska“, a za nią wszystkie dzienniki, następujący urzędowy komunikat:

„Na podstawie informacji otrzymanych z miarodajnych sfer wojskowych, uważamy za obowiązek przestrzedz ludność miasta Lwowa, aby niedorzecznie pogłoskom rozsiewanym nie dawała wiary. Sytuacja wojenna — jak się zresztą można przekonać z urzędowych sprawozdań — nie daje zupełnego powodu do obaw.“

Francuzi o ofensywie rosyjskiej.

GENEWA 22 | 8. Herve atakuje w swoim dzienniku gwałtownie Rosjan, żądając od nich przyspieszenia tempa ofensywy, a to celem zajęcia w najbliższych dniach Lwowa dla wywołania odpowiedniego nastroju w Warszawie. Dotychczasowe wyniki ofensywy Rosjan są nietożstateczne by rusofilskich Polaków natchnąć odwagą. Przeciwnie należy się raczej obawiać zupełnego odpadnięcia Polaków.

„Temps“ przyznaje, że armja generała Sacharowa zatrzymana została między Seretem a Strypą.

Także armja generała Leszyckiego zwolniła tempo swoich operacji.

Brusiłow zamiast atakować ustawnie zbyt trudne do wzięcia punkty, powinien ofensywę swoją przenieść na inne miejsce.

Sprawa polska.

STOKHOLM, 22 | 8. Donoszą tutaj z Petersburga, że na jednym z ostatnich posiedzeń ministrów rozważano „kwestję polską“. Minister spraw zagranicznych, Stuermer, zreferował projekt swego poprzednika, Sazonowa. Projekt ten wywołał gorące rozprawy, przyczem wielu ministrów podkreślało

nieaktualność zasadniczego rozwiązania obecnie kwestji polskiej. Projekt autonomji Polski, Sazonowa, odrzucono, uznano natomiast za rzecz wskazaną ogłoszenie w najbliższym czasie komunikatu urzędowego, potwierdzającego odezwę w ks. Mikołaja Mikołajewicza. Komunikat ten ma być zwięzły i jak się dowiaduje „Russkoje Slowo“, nie będzie zawierał żadnych szczegółów, co do przyszłego ustroju Polski.

Szwedzi o Polsce.

W „Svenska Dagbladet“ z 18-go czerwca zamieszczono dłuższy artykuł Fryderyka Bueka, autora rozgłoszonej książki o współczesnej Francji, zatytułowanej „Wrażenia z Polski: Warszawa“. Na tle bardzo sumiennych notatek o architekturze i historycznych pamiątkach stolicy, rzucił korespondent szwedzki ciekawe uwagi, świadczące o zorientowaniu się w problemie polskim. Z zadowoleniem stwierdza, że 100 letnie rządy rosyjskie pozostawiły tylko niewiele znikomych śladów w mieście, którego charakter polski wybija się na każdym kroku Najdłużej opisany jest wygląd cytadeli i „X pawilonu“, przyczem autor nie skąpi bardzo ciekawych i życzliwych dla nas rozważań historycznych.

Kwestja polska w Rosji.

BERLIN 22 | 8. Do „Hamb. Nachrichten“ donoszą ze Stokholmu: „Birż. Wied.“ oświadcza: Należy poważnie wziąć się do rozwiązania kwestji polskiej, tak, by Rosja nie mogła być w tej sprawie ubiegnięta przez mocarstwa centralne.

„Riecz“ podnosi, że traktowanie Polaków w Rosji stoi w rażącej sprzeczności z odezwą W. Ks. Mikołaja.

BERLIN, 22 | 8. „Hamb. Nachr.“ donoszą ze Stokholmu:

„Birż. Wied.“ oświadcza: „Należy poważnie wziąć się do rozważenia kwestji polskiej, tak, by Rosja nie mogła być w tej sprawie ubiegnięta przez mocarstwa centralne.“

„Riecz“ podnosi, że traktowanie Polaków w Rosji stoi w rażącej sprzeczności z odezwą wielkiego ks. Mikołaja.

Rumunja.**300,000 Mackensena.**

BUKARESZT, 22 | 8. Według „Deutsche Tageszeitung“ w bukareszteńskiej „Moldawie“ Piotr Carp wystosował ostrzeżenie pod adresem Bratianu. Píše on iż zniszczenie Austro-Węgier jest niemożliwością, a ostateczne zwycięstwo Rosji byłoby dla Rumunji nieszczęściem.

Zwraca uwagę na bezskuteczność ofensywy koalicji nad Somną i na to, że natarcie Brusilowa jest powstrzymane.

W Siedmiogrodzie zbierają się liczne wojska austro-węgierskie i niemieckie, a pod Mackensem stoi 300,000 ludzi czyli dosyć ąa to, aby oprzeć się ewentualnemu natarciu Rumunji na Bułgarię i odeprzeć atak wojsk saloniczkich Saraila.

[W Bukareszcie.]

BUKARESZT, 22 | 8. Korespondent „Berliner Tageblattu“ dr. Lederer, depeszuje 20 sierpnia, że chociaż na zewnątrz w Bukareszcie życie wciągnęło płynnie wartkim strumieniem, to jednak jakaś tajemnicza wola nadaje mu specjalny kierunek, którego dawniej nie było. Coś poważnego zawisło w powietrzu.

„Z niezliczonych drobnych kamyczków zaczyna się układać mozaikę wyobrażającą kraj, gotowy do boju.“

Letnicy wracają do miasta, bo im przed nosem domy zamykają, drobne

pieniądze — srebro i nikiel — znikają z obiegu, ludzie stoją całymi godzinami przed bankiem narodowym, czekając na zmianę pieniędzy, ponieważ rząd nie posiada bilonu, a zarząd tramwajowy poszukuje kobiet, któreby w razie potrzeby mogły się podjąć pracy męskiej.

Rokowania z koalicją.

BERLIN 22 | 8. „Dreptatea“, według dalszych informacji „Deutsche Tageszeitung“, twierdzi, że nie stanowi już tajemnicy fakt, że Bratianu znów podjął rokowania z koalicją. Za czynne wystąpienie Rumunji zażądał Siedmiogrodu, Bukowiny, południowej części Banatu oraz północnej części komitatu Torontol.

A później Bratianu postawił warunek, że przed wystąpieniem Rumunji Rosjanie powinni zająć Lwów, Kowel i Włodzimierz Wołyński.

Stanowisko Rumunji.

BUKARESZT, 22 | 8. Dziennik bukareszteński „Minerva“ píše: „Nie sądzimy, aby Rumunja nie miała wziąć udziału w wojnie. Zwlekanie nie jest jeszcze zdecydowaną neutralnością. Teraz cisnie się pytanie: czy nasza godzina wybiła? Dobrze poinformowane koła odpowiadają na to: Naszem zdaniem jeszcze nie. Nie należy więc brać poważnie pogłosek o interwencji Rumunji w pewnym ściśle określonym terminie.“

BUDAPESZT, 22 | 8. „Pester Lloyd“ donosi z Bukaresztu: W dziennikach różnych odłamów politycznych jednomyślnie wybija się zapartywanie, iż w najbliższym czasie Rumunja poweźmie ostateczną decyzję co do swego stanowiska.

Odjazd pociągów.

BUDAPESZT, 22 | 8. „Az Est“ donosi z Bukaresztu: Kilka dzienników rusofilskich donosi, iż poseł austro-węgierski, hr. Czernin, poczynił przygotowania do odjazdu z Rumunji.

Czas letni.

„Dziennik Poznański“ donosi: „Bawarska rada rolnicza na pełnym posiedzeniu oświadczyła się wszystkimi głosami, z wyjątkiem dwóch, przeciwko utrzymaniu nowego czasu letniego.“

Rolnicy z czasu tego nie są zadowoleni, gdyż szkody przewyższają korzyści. Zawiodły nadzieje oszczędzenia światła. Wobec tego zmiana czasu letniego jest bezcelowa i nie odpowiada stosunkom i potrzebom rolniczym.“

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

W numerze 187 pisma W. Pana z dn. 19 go b. m. umieszczono w dziale kroniki miejscowej ogłoszenie Łódzkiego Prezydium Policji o okradzeniu Banku Handlowego w Łodzi. Ponieważ z formy wzmiarki i umieszczenia jej w omówionym dziale można wnioskować, że kradzież została dokonana w naszym Banku, to uprzejmie prosimy o podanie do wiadomości publicznej, celem wyjaśnienia, że kradzież nie miała miejsca ani w naszym, ani w żadnym innym Oddziale naszego Banku.

Racz przyjąć, Szanowny Panie Redaktorze, wyrazy poważania.

Bank Handlowy w Warszawie
Oddział w Częstochowie.

Przyp. Red. Notatka, o której mowa, nie pochodziła od nas, lecz z policji, która rozlepiła ogłoszenie policji łódzkiej na słupach miejskich, i tylko bardzo roztargniony czytelnik

mógł przeoczyć w zawiadomieniu, że dotyczy ono tylko o miasta Łodzi, o czym mówił nadto podpis zastępcy Prezydenta policji Dr. Dankwertsa. Zbyteczna tłumaczyć, że zmieniać treści przytaczanych „in extenso” zawiadomień urzędowych nie mamy prawa.

KRONIKA

Osobiste.

Onegdaj opuścił nasze miasto, powołany na stanowisko kierownika jednej ze szkół miejskich w Warszawie p. Zygmunt Nowicki, od lat kilku kierownik szkoły fabrycznej huty „Częstochowa” na Rakowie, a znany naszym czytelnikom z ożywionych szczerym duchem obywatelskim i narodowym artykułów wstępnych naszego „Gońca Częstoch.”. Z wyrazem pana N. ubywa Częstochowie jednostka wybitna zarówno ze względu na swą żywotność i energję w pracy społecznej, jak i na nieposzlakowany charakter, wreszcie na talent publicystyczny.

Zamieszkała w Częstochowie p. Marja Starkiewicz proszona jest o zgłoszenie się do redakcji naszego pisma w porze między godz. 10 a 12 przed południem w sprawie osobistej. **Zapomoga dla Sekcji Przeciwbrazczej.**

Na ostatniem posiedzeniu zarządu R. O. m. Cz. przyznano Sekcji Przeciwbrazczej zapomogę w wysokości rb. 100.

Sprawa wydawania stałych zapomóg Sekcji Przeciwbrazczej nie jest jeszcze należycie postanowioną i R. O. powróci jeszcze do tej kwestji po rozpatrzeniu działalności Sekcji.

Przeniesiony sklep Deputacji Żywnościowej.

W tych dniach sklep nr. 8 Deputacji Żywnościowej z ul. św. Barbary nr. 24 został przeniesiony w inną dzielnicę miasta na ul. Warszawską nr. 33.

Lekcje w szkołach wiejskich.

Rozporządzeniem z dnia 10 sierpnia br unormowano godziny zajęć w szkołach wiejskich w sposób następujący: nauka rozpoczyna się we wrześniu i do 21 października w czasie od godz. 10 r. lub 11 do godz. 2 lub 3 z południa albo przed południem od godz. 8 dla dzieci małych, a od godz. 11 dla dzieci starszych, według życzenia rodziców. Zarządzenie to ma na celu osiągnięcie możności regularnego uczęszczania dzieci do szkoły.

Z zebrania Ziemiaków.

Onegdaj o godz. 1 po poł. p. Kanigowska z Rudnik zagaiła zwykle miesięczne zebranie częstochowskiego Koła Ziemiaków, udzielając głosu p. M. Moczydłowskiej, która wygłosiła bardzo interesującą pogadankę z zakresu gospodarstwa kowieckiego na wsi, a głównie hodowli królików. Wszystkie obecne właścicielki drobnej i większej własności zgadzały się na orzeczenie, że wobec braku tłuszczów i małej wartości odżywczej potraw dziśszych, drożyzny i braku mięsa, hodowla królików jest rzeczą niemal niezbędną, a racjonalnie prowadzona przyniesie może znaczne zyski.

Dotychczas skórki z królików traktowano jako rzecz niewielkiej wartości i jak twierdziły ziemianki, sprzedawano je żydom za kilka groszy. Jednak p. Moczydłowska wyjaśniła zebranym, że skórka dobrze wyprawiona daje ładne futerko, lub może służyć do innych celów.

Na wniosek p. Kanigowskiej uchwalono uprosić ks. kan. Nassalskiego, który podobno umie doskonale wy-

prawić skórki królicze, o wygłoszenie pogadanki w tej sprawie.

W szeregach przepisów, które p. Moczydłowska radziła zastosować w gospodarstwie kowieckim zdosę zainteresowanie wzbudził sposób robienia octu z jabłek odpadłych z drzew w obecnej porze.

Należy garniec wody przegotować, po ostudzeniu ośrozić i funtem cukru, do tego włożyć skórki z jabłek lub pokrajane jabłka t. zw. odpadki. Po roku, nawet 8 miu miesiącach gospodini ma do użytku świetny ocet winny.

Pogadankę p. Moczydłowskiej na grodzono huczniemi oklaskami i uproszono o wygłoszenie następnej „o potrawach z mięsa króliczego”. Włościanki informowały się jeszcze o wielu sprawach, związanych z porą obecną, jak i o aktualnych podszwach z linoleum, poczem o godz. 2 m. 15 zebranie zamknięto.

Wyrok śmierci.

W poniedziałek 21 b. m. C. N. sąd okręgowy pod przewodnictwem Dr. Kühleweina skazał na śmierć dwóch braci Jana i Franciszka Perzyńskich, oskarżonych o zabójstwo w dniu 11 czerwca b. r. mieszkańca Wrzosowej Wolkowskiego, którego trupa znaleziono nazajutrz w przydrożnem życie.

Współoskarżoną Perzyńską sąd u niewinnił.

Z „Giełdy Pracy”.

Biuro „Giełdy Pracy” przy R. O. m. Częstochowy działa skutecznie w kierunku dania pracy rzesom wszelakich pracowników możliwie jaknajmniej ich oddalając od miejsc rodzinnych.

Teraz znów poszukuje ludzi do kopalni w kraju, a także do wyrębu lasu.

Zarobki dobre.

O odzież dla dziatwy.

Czas szybko minie i staniami u progu dni zimowych, tak dotkliwych dla ubogiej dziatwy naszego miasta, której rodzice nie zaopatrzają ją w ciepłą odzież zimową.

Przeczuwając tę niedolę dziatwy Zarząd Sekcji Przeciwbrazczej za naszym pośrednictwem apeluje do matek, których dziatwa nie cierpi niedostatku, by usłyszały wołania o pomoc dla dziatwy ubogiej i składały używane ubranka ciepłe dziecięce, pończochy, stare kapelusze filcowe, które użyte będą na wyrób obuwia.

Ofiarę nadsyłać należy do biura Sekcji ul. Panny Marii 41.

Dzisiejsze widowisko studenckie.

Dzisiaj więc salę teatru Paryskiego wypełni liczna publiczność, by ujrzeć na scenie studentów wskrzeszonego uniwersytetu warszawskiego i zasilić fundusze tych, którzy nie mają środków na dalsze studia w skarbnicy wiedzy.

Widowisko poprzedzi odegranie przez orkiestrę Straży Ogniowej hymnu narodowego, poczem przed widzami przesunie się korowód słuchaczy różnych wydziałów wię: prawnicy, medycy, filozofowie, przy-

ś. † p.

Marychna Bielobradek

córka sędziego gminnego w Kamienicy Polskiej
po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w Bogu
dnia 22 Sierpnia przeżywszy lat 20.

Exportacja zwłok do kościoła parafialnego w Kamienicy Polskiej 23 b. m. o godzinie 7-mej wieczorem, a nazajutrz po nabożeństwie żałobnem które odbędzie się o godzinie 10 rano wyprawdowanie zwłok na omentarz miejscowy. Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych pozostała w głębokim żalu
rodzina.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

rodnicy z insygniami swych przyszych zawodów. Podczas tego chórkofa pracujących nad rozwojem przemysłu i handlu odśpiewa pieśń studencką: Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus—radujmy się, póki jesteśmy młodzi! Po odśpiewaniu tej pieśni młodoci, rozpocznie się pierwszy akt komedji „Łapownicy”.

Podczas pauz przygrywać będzie orkiestra Straży pod batutą p. E. Makoszy.

Komitet organizujący widowisko za naszym pośrednictwem uprasza publiczność o wczesne przybycie do teatru, zwraca się też do tych osób, które raczyły kupić bilety, a nie będą mogły przybyć, jak to nieraz bywa, o łaskawe nadesłanie ich o g. 5 po poł. do kasy teatru, gdzieby mogły je po raz drugi nabyć osoby, które nie zdążyły się w nie zaopatrzyć.

W foyer teatru czynny będzie bufet zaopatrzony obficie przez znane firmy częstochowskie. Początek widowiska punktualnie o godz. 7 m. 15 wieczorem.

Niewielka ilość pozostałych biletów do nabycia w kasie teatru od g. 5 po poł.

Skutki ulew.

Nocna ulewa z soboty na niedzielę niejednego naraziła na straty. Między innymi najwięcej materialnie, fizycznie i moralnie ucierpieli mieszkańcy parterowego domu k. 59 przy ul. Ogrodowej, których mieszkania, niżej od poziomu ulicy położone, woda wskutek zatkania kanałów zalata, tak, że ledwo z życiem uciekli. Uratowali jednak życie, nie uratują zdrowia, gdyż wszyscy przemokli do nitki, jak i cała ich chudoba, gdyż wody było w izbach na półtora łokcia. Charakterystycznym jest fakt, że właściciel domu, mając próżne lokale, nie wpuścił do nich przemokniętych biedaków, lecz kazał im moknąć dalej na dworze. A prócz starszych były tam i dzieci, są to bowiem rodziny pp. Andrzeja Dębski, szwec, pracujący u H. Sakowskiego, któremu woda zalata bieliznę i 5 par cholewek; Fr. Tadrzyński, pracownik elektrycznej stacji miejskiej, ojciec sześciorga dzieci, którym woda porwała do kanału zacczęszczoną rb. 16; Zofja Jasińska, brzemiana z córką, którym zabrała woda papierowe mk. 4, wreszcie stróż, któremu też prąd porwał rb. 3 bonami. Wystawione na deszcz, przeziębienie, straty i urągawisko kobiety pochorowały się, a rudera właścicielki już nie zdalna do zamieszkania grozi zawaleniem i dla bezpieczeństwa winna być zniesiona.

Kradzież.

Kolejarz niemiecki W. Urbaniec zameldował policji o kradzieży dwóch gęsi, które miał w budce przy planckiej kolei.

Nowo-otworzona stacja dla uczniów opiska troskliwa ul. Panny Marii nr. 73, H. Kruszyńska. 630-

Zimą kwit lombardu Kasj Pozyskowsko-Oszczędnościowej Nr. 26030. 628-

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marii 19.

Program od 19-go Sierpnia 1916 r. i dni następnych.
Dzisiaj nadzwyczajny program! — Dla dzieci do lat 16 wstęp wzbroniony

Ta druga...

Wspaniała tragedia życiowa w 4-ch wielkich częściach.

Kiedy ojciec ze swym synem...

Areywesoła komedia w 3 częściach.

Zima w Szwecji

Zdjęcia z natury.

w „Apollo” PALAIS de GLACE ul. Panny Marii 12.

Od środy 23-go do piątku 25-go Sierpnia 1916 roku (włącznie)

„PANTOFEL”

Krotochwila w 1-ym akcie.

DZIAŁ KONCERTOWY

z udziałem pp. Wojnowskiej i Szczuki.

Nabywajcie bilety

LOTERYI DOBROCZYNEJ 1916 r.

Rady Głównej Opiekunów.

Główna wygrana 150,000 mb.

Cena całego losu 10 mk. 30 f.   Cena 1/4 części losu 2 mk. 6 f.

Clagnienie rozpocznie się 2 października
1916 roku.

W kraju i dla kraju!

KANCELARJA

I Gimnazjum Polskiego

podaje do wiadomości, że egzamina wstępne i poprawkowe rozpoczną się 25 Sierpnia o g. 9 1/2 rano.

Roczne kursy handlowe

W. Nassalskiego

w Częstochowie

Specjalne Komplety zajęć praktycznych i korespondencji handlowej niemieckiej i francuskiej

Informacji udziela i zapisy przyjmuje kancelaria Kursów ul. Teatralna № 23 m. 3 w dnie powszednie od godziny 8-jej i pół. do godziny 4-jej i pół po południu. Wykłady rozpoczną się 6 Września.

Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Marii Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-7 po poł. Panie od 12-1 po poł.

Dzieła treści historycznej, w dobrym stanie oprawne kupuję. Zgłoszenia do Administracji „Gońca” pod A. P. 598—

Ofiary:

A. i S Tyszeccy zebrani między kolegami na Sekcje Przeciwzbroczą kop 60 kwit 278.

Aleksander Włosiński zamiast kwiatów na grób s. p. Lucjana Freitaga na Macierz Szkołą w Częstochowie rb. 3 kwit 279.
Katarzyna Krynicka z okazji 10-cio lecia swej służby w W-nych Maks. Kohnów rb. 1 kop 50 na Tow. Opieki nad Bezdomnymi Dziećmi i rb. 1 kop 50 na Dom Starców i Sierot „Mina Werde”

Chcę pożyczyć 1000 rubli na I-szy numer hipoteki ul. Warszawska 78. 629—

Teatr „ODEON” ul. P. Marii

Dzisiaj i codziennie — Ostatnia nowość sensacyjna:

Cień PIERWSZEGO

Znakomity dramat w 4-ch częściach.

W roli głównej słynna artystka

Erna Morona

Cz. 1-a: Ten pierwszy i ten drugi...

Cz. 2-a: Samobójstwo ule w porę.

Cz. 3-a: Zaręczyny w obec trupa.

Cz. 4-a: Po roku...

Pierworodny (wyborna kom.)

Cwiczenia artylerji morskiej (Z natury)

Admirał ciągle podróżuje (Komiczny)

Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach

Szkoła rzemieślnicza dla kobiet

Stanisławy Ligęzówny

w Częstochowie, Teatralna 28.

Krój, szycie ręczne i maszynowe, haft biały, kolorowy i artystyczny, cerowanie swyosajne, deseniowe, roboty kiockowe tiulowe, szydelkowe, krzyżowe, na drutaach, na siatce gobelin, aplikacje, point lace, wyroby z rafii, muzykarstwo. Słój drobny, włótkowy, papierowy, sznurkowy, słomiany, drewniany, gliniany, wyrzynanie, wypalanie, rysunki praktyczne, kopjowanie ze wzorów, kompozycje własne w zastosowaniu do wszelkich robót. Kwiaty. Malowa na szkle, drzewie, skórze i materiałach. — Szydekarstwo. Zapisy przyjmuje codziennie od 9 r. do 7 w.

Kursy handlowe przy Stowarzyszeniu Pracowników Handlowych i Przemysłowych m. Częstochowy

Zapisy na nowy rok szkolny przyjmuje się codziennie oprócz dni świątecznych w lokalu Stowarzyszenia ul. Piękna 6 od 8-tej do 7-mej p. p. Termin zapisów do 20 Sierpnia r. b. Zarząd.

Kursy dla ochronek i freblanek oraz zakład freblowski

Jadwigi Lucht - Michałskiej

w Częstochowie, Piękna 8, parter

przyjmuje zapisy uczenie i dzieci codziennie od 10 rano do 6 po południu Początek roku szkolnego dnia 4-go września 1916 roku.

Kursa dla ochronek i freblanek oraz zakład freblowski

Stanisławy Ligęzówny

w Częstochowie, Teatralna 28.

Przyjmuje zapisy pań i dzieci codziennie od 9 rano do 7 wieczorem. Rozpoczęcie zajęć dnia 2-go września 1916 roku.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marii № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej. przyjmuje codziennie od 8-1 i od 3-7 wieczorem.